

www.lasy.gov.pl

Lasy Państwowe

100 LAT
1924-2024
Lasów Państwowych

Narada Urzędzeniowa w sprawie projektu planu urządzenia lasu na lata 2027 – 2036 dla Nadleśnictwa Pniewy

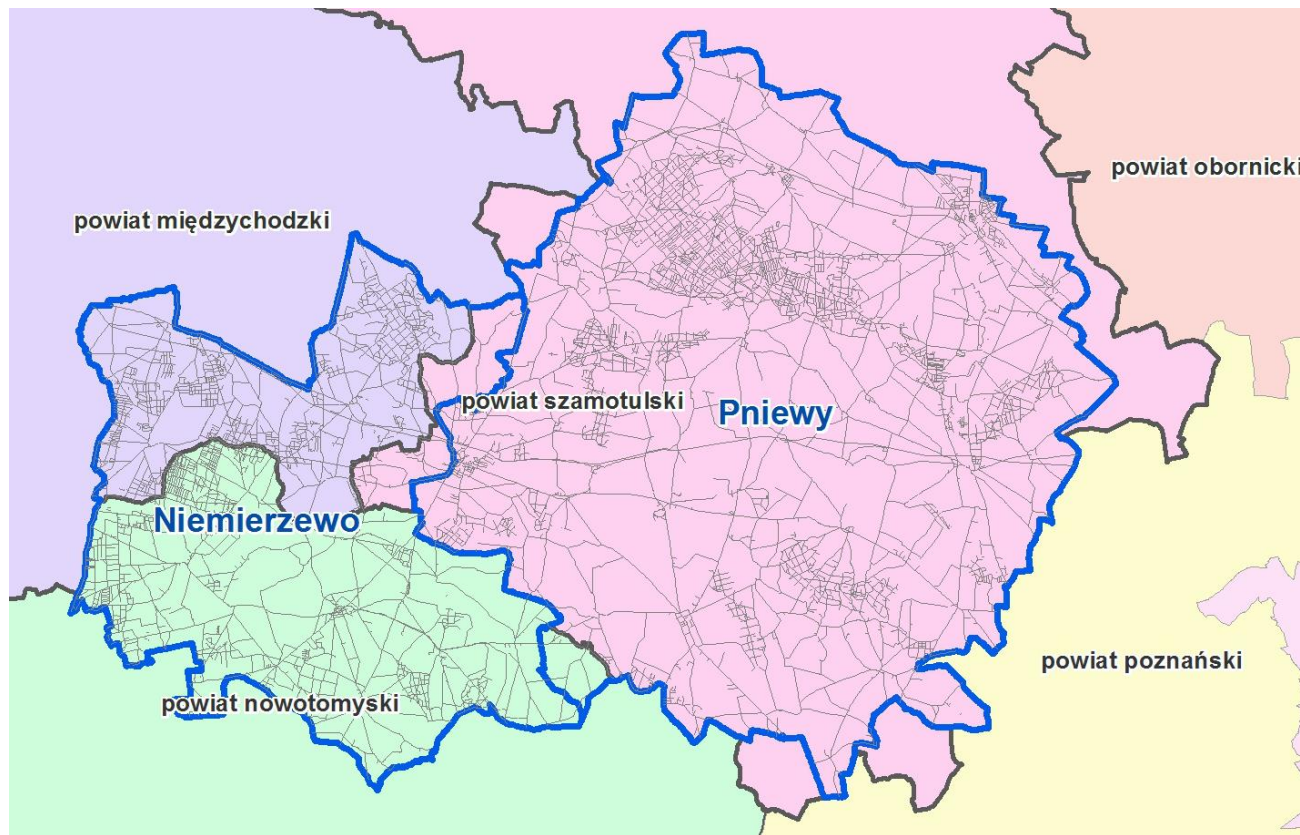
Pniewy, 28.03.2025 r.

1. Informacja o podstawowych założeniach polityk zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

Położenie Nadleśnictwa Pniewy w Regionie

Mapa: Sebastian Rosik

1.1.1 Dane ewidencyjne Nadleśnictwa Pniewy

Grunty Nadleśnictwa Pniewy zlokalizowane są w województwie wielkopolskim i swoim zasięgiem obejmują teren 8 gmin należących łącznie do 3 powiatów.

Szamotulski

- Duszniki
- Kaźmierz
- Ostroróg
- Pniewy
- Szamotuły

Nowotomyski

- Lwówek

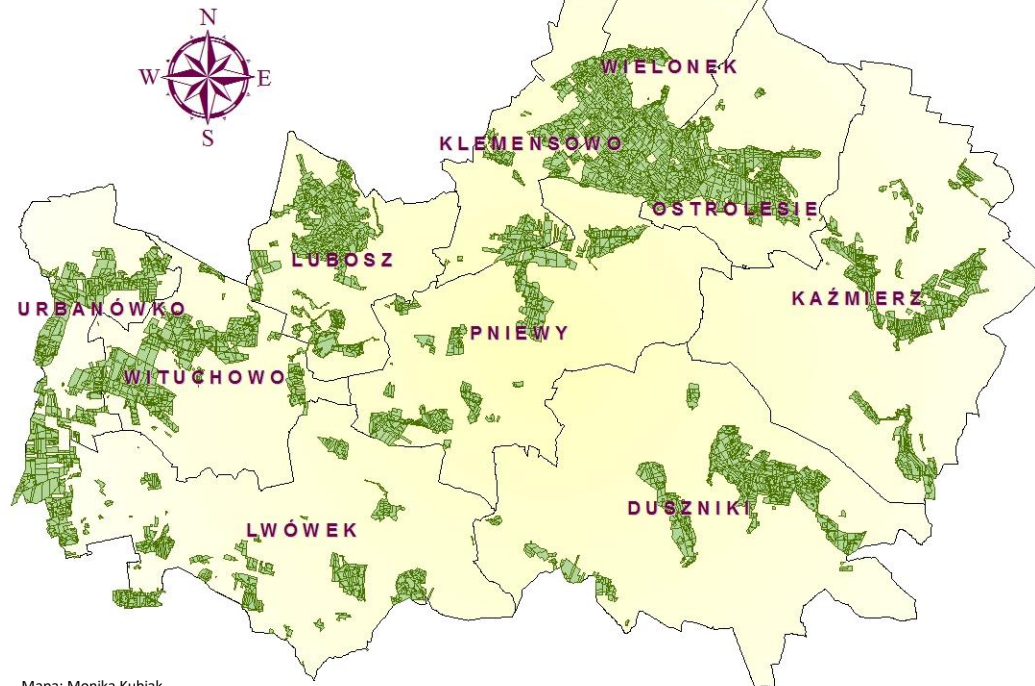
Międzychodzki

- Chrzypsko Wielkie
- Kwilcz

NADLEŚNICTWO PNIEWY

Mapa: Monika Kubiak

Zasięg terytorialny
904 km²

Lesistość
18,5%

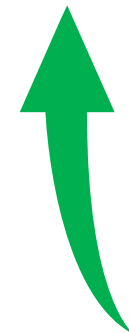
Dane ewidencyjne Nadleśnictwa Pniewy

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa:

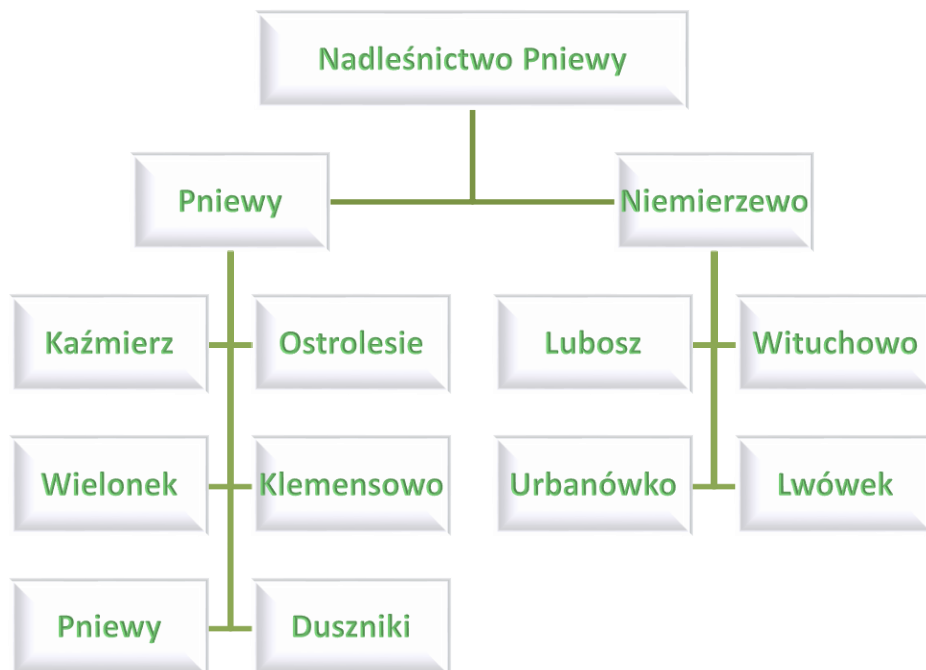
- Wg stanu na dzień 01.01.2017 r.: 15 569,90 ha
  - W tym powierzchnia leśna: 14 808,04 ha
- Wg stanu na dzień 31.12.2023 r.: 15 612,56 ha
  - W tym powierzchnia leśna: 14 848,40 ha

Wzrost o 42,66 ha

Wzrost o 40,36 ha

Dane ewidencyjne Nadleśnictwa Pniewy

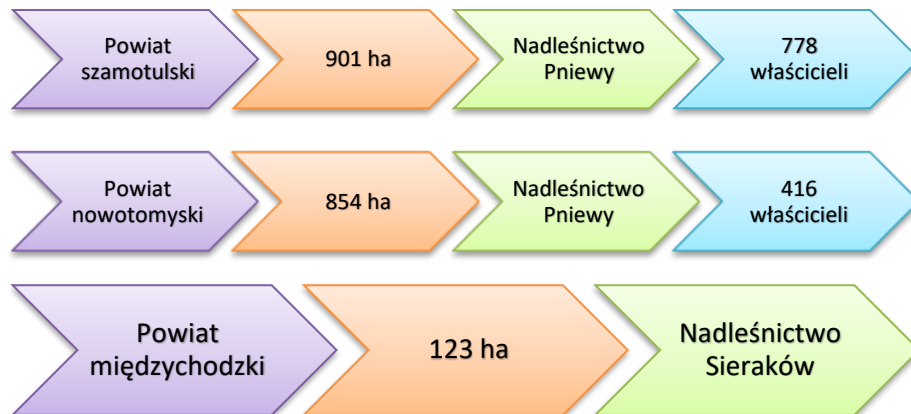

148 kompleksów
Obręb Pniewy – 68
Obręb Niemierzewo – 80

Dane ewidencyjne Nadleśnictwa Pniewy: lasy niepaństwowe

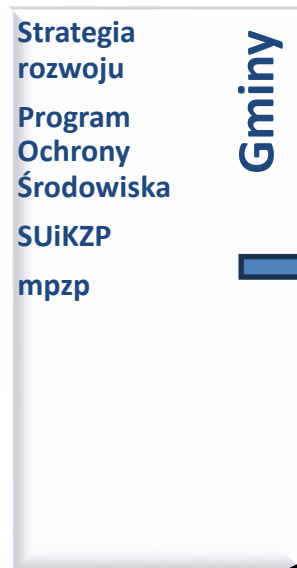
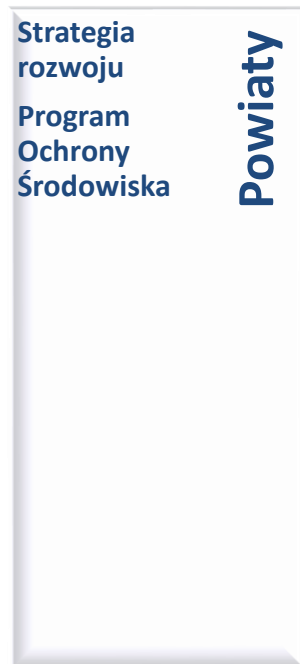

Łącznie
1194 właścicieli

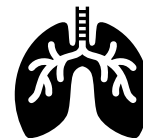
Łącznie 1878 ha w zasięgu nadleśnictwa
Łącznie 1755 ha pod nadzorem nadleśnictwa

Polityka zagospodarowania przestrzennego regionu

Plany ogólne

2. Podstawowe informacje z zakresu gospodarki leśnej prowadzonej przez nadleśnictwo, współpracy z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami oraz roli nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy.

Podstawowe informacje z zakresu gospodarki leśnej prowadzonej przez nadleśnictwo

- Gospodarka leśna prowadzona jest w nadleśnictwie w oparciu:
  - Ustawę o lasach
  - Statut PGL LP
  - Instrukcję Ur
  - Instrukcję Oc
  - Zasady Hodo
  - Instrukcję Użytkowania Lasu,
  - Instrukcję p-poż,
  - Z uwzględnieniem pozostałych przepisów, w szczególności ustawy o ochronie przyrody, ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz aktów wykonawczych do niej,
  - Z uwzględnieniem aktów prawa miejscowego, Planów Zadań Ochronnych, Planów Ochrony

Plan Urządzenia Lasu na lata 2017 - 2026

użytkowanie

rębne

rębne

rębne

rębne

rębne

przedrębne

przedrębne

ODN	POW do ODN % wyk. (%)
17,20	94
6,68	54
2,64	71
48,54	77
33,42	74
26,12	
108,72	

Hodowla lasu

Realizacja PUL na lata 2017-2026 z zakresu Hodowli Lasu

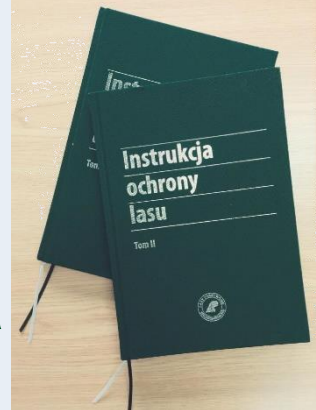
typ planu	użytkowanie	grupowanie	HOD plan UL (ha)	HOD wyk. (ha)	HOD do wyk. (ha)	HOD % wyk. (%)
HOD	odnowienia i zalesienia	ODN-POR	45,52	11,65	33,87	26
HOD	odnowienia i zalesienia	ODN-ZRB	255,75	239,95	15,80	94
HOD	odnowienia i zalesienia	ODN-ZŁOŻ	1 285,74	805,96	479,78	63
HOD	odnowienia i zalesienia	ODN-IIP	32,35	12,20	20,15	38
HOD	odnowienia i zalesienia	ODN-LUK	2,51	8,81	-6,30	351
HOD	poprawki i uzupełnienia	POPR	321,49	220,17	101,32	68
HOD	pielęgnowanie	CW	310,54	648,69	-338,15	209
HOD	pielęgnowanie	CP	899,78	837,57	62,21	93
HOD	pielęgnowanie	PIEL	403,64	1 421,90	-1 018,26	352

Ochrona lasu

1. Działania polegające na stałym monitoringu i ocenie istniejących oraz potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu, a za tym idzie jego stabilności,
2. Ochrona drzewostanów przed szkodami powodowanymi przez szkodniki owadzie, duże ssaki roślinożerne, gryzonie.

Ochrona lasu

3. Kształtowanie właściwej struktury lasu w celu ochrony przed szkodliwymi czynnikami abiotycznymi takimi jak wiatr, temperatury, opady.
4. Uzgadnianie rocznych planów łowieckich,
5. Utrzymanie właściwego stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Współpraca z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami.

- Nadleśnictwo współpracuje z lokalnymi samorządami:
  - w zakresie uzgadniania, mpzp, SUIKZ, WZ, inwestycji celu publicznego, inwestycji w ramach tzw. „specustaw”, planów ogólnych,
  - zakresie zagospodarowania turystycznego – wspólne inicjatywy (gmina Kaźmierz, Szamotuły, Duszniki),
  - Inwestycji wspólnych – droga na Dąbrowę (gmina Pniewy)

Współpraca z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami.

- Współpraca z lokalnymi stowarzyszeniami w zakresie edukacji i turystyki („Odjechani Team”, LGD „Dolina Samy”, „KOLD”, „Akcja budka”, Stowarzyszenie „Kaźmierz”, „Sportowy Kaźmierz”,
- Współpraca z KP Państwowej Straży Pożarnej w Szamotułach, Międzychodzie i Nowym Tomyślu, w zakresie uzgadniania i aktualizacji „Postępowania na wypadek powstania pożaru w Nadleśnictwie Pniewy” oraz szeregu działań mających na celu zapobieganie pożarom w lasach,
- Współpraca z KP Policji w Szamotułach, Międzychodzie oraz Nowym Tomyślu, Państwową Strażą Łowiecką, Państwową Strażą Rybacką, Strażą Miejską w Szamotułach oraz Pniewach w zakresie zwalczania szkodnictwa leśnego.

Współpraca z lokalnymi samorządami i innymi podmiotami.

- Współpraca z organizacjami przyrodniczymi (Komitet Ochrony Orłów)
- Współpraca z jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej w zakresie szkoleń i prewencji.
- Współpraca ze szkołami w zakresie edukacji przyrodniczej,
- Współpraca z Powiatowymi Inspektoratami Weterynaryjnymi w zakresie zwalczania zoocenoz, w szczególności ASF (wspólne akcje poszukiwawcze oraz raportowanie), ptasiej grypy, innych chorób.
- Współpraca z ośrodkami akademickimi, PAN (Instytut Dendrologii w Kórniku), IBL, LBG w Kostrzycy w zakresie badań naukowych oraz prac badawczych

Rola nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy

RADOŚĆ POWIETRZE TROPY
SMAK BOGACTWO GRZYBY OCHRONA
WSPÓŁPRACA ŻYCIE CZŁOWIEK
LASY PRACA CIEPŁO
PASJA NOŚLEG SZTUKA SSAKI ZIEMIA
LASY PAŃSTWOWE ZIELEŃ
CISZA TRADYCJA KOLORY LEŚNIK CHOINKA
WARTOŚĆ PTAKI SPOŁECZEŃSTWO
WODA POWOŁANIE ROWER
HISTORIA SPACER **DIALOG**
90 LAT LASÓW PAŃSTWOWYCH OGNISKO
SZCZĘŚCIE DREWNO DOTYK
ZIEMIA CHOINKA ZAPACH BIEG WARTOŚĆ
MARZENIA RÓŻNORODNOŚĆ DRZEWA
ŻYCIE ŚWIAT ZWIERZĘTA

Rola nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy

Grupa pracowników (wyszczególnienie)	Zatrudnienie na koniec miesiąca
	(osoby)
2	3
Ogółem pracownicy - poz.2 : 4	49
Służba Leśna (SL)	35
Pracownicy administracyjni w tym stażyści (ADM)	9
Robotnicy	5
Wynagrodzenia bezosobowe	0

Rola nadleśnictwa w lokalnym rynku pracy

- Zakłady Usług Leśnych -

3. Realizowane przez nadleśnictwo działania i projekty środowiskowe, edukacyjne, turystyczne, infrastrukturalne, i naukowe.

Program „Zwalczanie powodzi i suszy”

Rodzaj zadania

Odbudowa systemów nawadniających oraz przebudowa systemów melioracji odwadniających

Budowa oraz odbudowa obiektów małej retencji

powierzchnia [ha]

0,92

0,06

Program „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych” MRN 2

- 6 zbiorników
- 5 przepustów

Mokradła w RDLP w Poznaniu

Projekt „Kompleksowa renaturalizacja mokradeł oraz odtworzenie naturalnych wilgotnych siedlisk przyrodniczych na terenach ochronnych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu przez zwiększenie retencyjności wodnej oraz spowalnianie odpływu wód”

Zadanie: odtworzenie mokradeł i rozlewisk oraz utworzenie retencji korytowej w Leśnictwie Lubosz

Zakres zadania: Budowa 4 przepustów z 4 zastawkami piętrzącymi wraz z odmuleniem rowu na długości około 1600 mb.

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021

Rewitalizacja parku dworskiego w Luboszu wraz z infrastrukturą turystyczno-edukacyjną przy współpracy z UG Kwilcz i Konserwatorem zabytków.

4. Informacja o formach ochrony przyrody i funkcjach lasu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody wyznaczonych na gruntach w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

Formy Ochrony przyrody na gruntach Nadleśnictwa Pniewy

- 7 rezerwatów przyrody
- Sierakowski Park Krajobrazowy
- 6 obszarów Natura 2000
- Siedliska przyrodnicze
- Pomniki przyrody (57)
- Chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów
- „strefy ptasie” - 17 szt.

Fot. Dagobert Kubis

Rezerваты przyrody

Lp	Rezerwat	Plan Ochrony	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia otuliny [ha]
1	Bytyńskie Brzęki	aktualny	15,15	15,19
2	Brzęki przy Starej Gajówce	brak	6,71	10,03
3	Huby Grzebieniskie	Zadania ochronne	14,82	
4	Duszniczki	brak	0,77	
5	Jakubowo	aktualny	4,02	12,23
6	Las Grądowy nad Mogilnicą	aktualny	7,32	14,17
7	Wielki Las	aktualny	78,63	
8	Zamorze Pniewskie	brak	96	

Rezerваты przyrody – „Bytyńskie Brzęki”

- Florystyczny – Leśnictwo Duszniki, 15, 15 ha, powołany w 1958 r., celem zachowania populacji brekinii *Sorbus torminalis* L. oraz renaturalizacji zasiedlanych przez ten gatunek zniekształconych fitocenoz.
- **Posiada Plan Ochrony**, realizowany zgodnie z jego zapisami. Prace polegały głównie na usuwaniu osobników innych gatunków drzew i krzewów ocieniających skupiska siewek brekinii, usuwanie okazów sosny z górnego piętra.
- Brekinie są w dobrej kondycji zdrowotnej i zawiązują liczne owoce, lecz naturalne odnowienie nie występuje, a pojawiające się siewki szybko giną na skutek braku dostępności światła spowodowanego bujnym rozrostem runa.

Rezerwat przyrody – „Brzęki przy Starej Gajówce”

- Leśny – Leśnictwo Duszniki, 6,45 ha, powołany w 1959 r., w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego ze stanowiskiem brekinii.
- **Nie posiada Planu Ochrony**
- Brekinie rosnące w rezerwacie są w dobrej kondycji zdrowotnej i zawiązują liczne owoce. W rezerwacie silnie wydzieli się posusz sosnowy, modrzewiowy oraz dębowy.

Rezerваты przyrody – „Duszniczki”

- Leśny – Leśnictwo Duszniki, 0,77 ha, powołany w 1958 r., w celu zachowania fragmentu lasu z udziałem modrzewia polskiego *Larix decidua subsp. polonica*.
- **Nie posiada Planu Ochrony**
- Obecnie w rezerwacie znajduje się 11 szt. modrzewi w dość dobrej kondycji zdrowotnej, jeden posusz stojący, jeden wywrot.

Fot. Maciej Bernat *Tablica rezerwatu przyrody*

Rezerваты przyrody – „Huby Grzebieniskie”

- Florystyczny – Leśnictwo Duszniki, 14,82 ha, powst. 1972, w celu zachowania fragmentu lasu liściastego ze stanowiskiem obuwika (*Cypripedium calceolus* L.).
- Nieczynny. Plan Ochrony z 2017 r. ustanowił rezerwat, polegające na ustaleniu rezerwuatu, w celu ochrony stanowiska, które stało się obuwikiem. Wykonano zadanie, które miało na celu ochronę obuwika.
- Ochrona rezerwuatu została wykonana.
- Zagrożenie rezerwuatu przez osoby, które nie przestrzegają zakazu.
- Poza rezerwuatem, w innych okolicach, obuwik występuje.
- Państwowy Rezerwat przyrody „Huby Grzebieniskie” jest rezerwuatem, w celu obserwacji i ochrony obuwika oraz innych roślin.

Fot. Czesław Kurowski *Obuwik pospolity*

Fot. Monika Kubiak *Gnieźnik leśny*

Rezerwat przyrody – „Las Grądowny nad Mogilnicą”

- Leśny– Leśnictwo Pniewy, 7,32 ha, powołany w 1959 r., w celu zachowania fragmentu lasu liściastego o charakterze naturalnym ze stanowiskiem lilii złotogłów *Lilium Martagon* L.
- **Posiada Plan Ochrony**, w którym jedynym zadaniem jest ochrona naturalnych procesów zamierania drzew i rozpadu martwego drewna.
- Od kilku lat obserwuje się ekspansję lilii na obszary wykraczające poza rezerwat.

Rezerwat przyrody – „Jakubowo”

-
-

populacji brekni w rezerwacie

Fot. Monika Kubiak *Soplówka*

Fot. Monika Kubiak *Jakubowo*

Rezerваты przyrody – „Wielki Las”

- Leśny– Leśnictwo Lwówek, 78,63 ha, powołany w 1959 r. Celem ochrony jest zachowanie kompleksu lasów liściastych o cechach zbliżonych do naturalnych.
- **Posiada Plan Ochrony**, w którym określono działania ochrony czynnej takie jak – usunięcie wszystkich okazów niecierpka drobnokwiatowego poza rezerwat w okresie przed jego kwitnieniem, oraz wycięcie wszystkich osobników jesionu pensylwańskiego. W porozumieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Poznaniu, odstąpiono od wykonania zadań.
- Rezerwat znajduje się w granicach SOO „Ostoja Zgierzyniecka”

Rezerwat przyrody Zamorze Pniewskie

Powierzchnia ok. 96 ha. Obejmuje rozległe torfowisko przejściowe, które okala dobrze zachowane jezioro ramienicowe (czyli zbiornik o bardzo czystej wodzie, gdzie występują podwodne łąki). Na jego obszarze rosną również brzezina bagienna i olsy. Ponadto stwierdzono liczne występowanie: ptaków (w tym żurawia, kani czarnej, bociana czarnego); ważek (w tym zalotki większej) oraz motyli dziennych oraz chrząszczy. Dodatkowo stwierdzono 180 gatunków roślin naczyniowych. Teren planowanego rezerwatu znajduje się w obszarze Natura 2000 Zamorze Pniewskie.

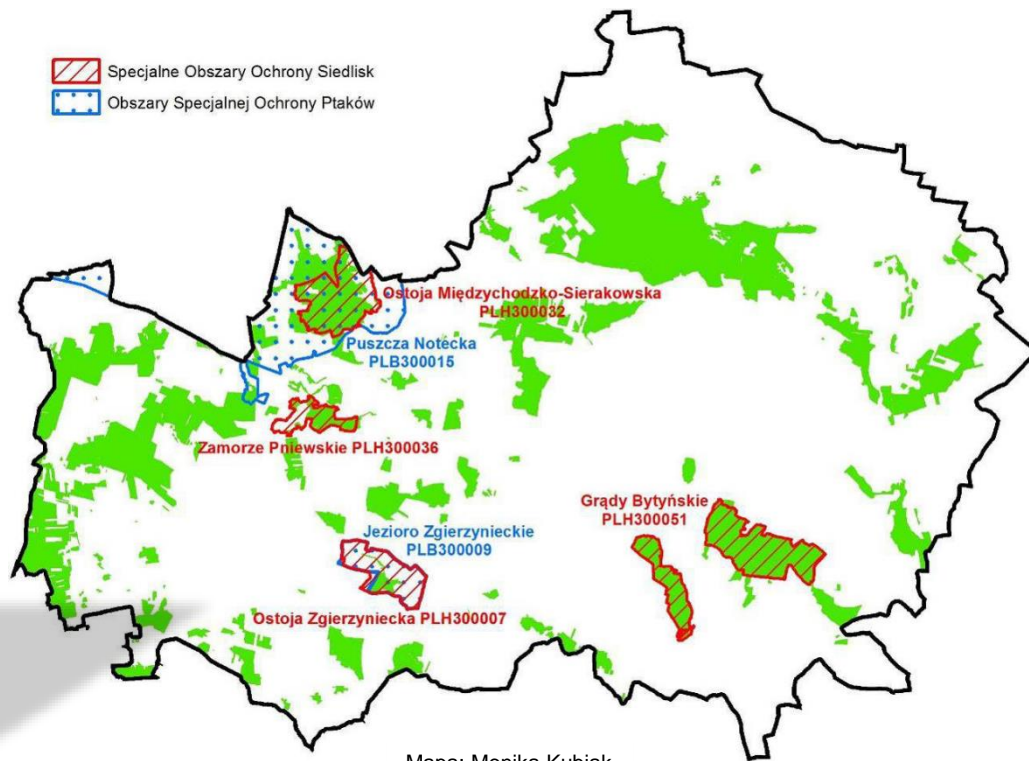

Rezerwat przyrody – „Na jeziorze zgierzynieckim im. Bolesława Papi”

- Faunistyczny– Leśnictwo Lwówek (poza gruntami zarządzanymi przez nadleśnictwo), 98,65 ha, powołany w 1974 r. Celem ochrony jest zachowanie siedlisk lęgowych ptaków wodnych i błotnych, charakterystycznych dla płytkich zbiorników wodnych i zbiorowisk szuwarowych.
- **Posiada Plan Ochrony**
- Rezerwat znajduje się w granicach SOO „Ostoja Zgierzyniecka” oraz OSO „Jezioro Zgierzynieckie”

Obszary Natura 2000

Obszar Natura 2000	Plan Zadań Ochronnych
Puszcza Notecka	aktualny
Jezioro Zgierzynieckie	aktualny
Ostoja Zgierzyniecka	aktualny
Zamorze Pniewskie	PZO w PUL
Ostoja Międzychodzko-Sierakowska	PZO w PUL
Grądy Bytyńskie	PZO w PUL

Mapa: Monika Kubiak

PLB 300015 „Puszcza Notecka”

- OSO
- Teren leśnictwa Lubosz
- Jest to największy w Polsce obszar wydm śródlądowych, pokrytych głównie lasem sosnowym, posadzonym po klęsce spowodowanej gradacją szkodników owadzych w okresie międzywojennym. Na terenie ostoi występuje co najmniej 30 lęgowych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

PLB 300015 „Puszcza Notecka”

- **Aktualny PZO**
- Zgodnie z zapisami w PZO dla Puszczy Noteckiej, dnia 16 września 2014r., na zlecenie RDOŚ w Poznaniu, posadowiono dwie platformy lęgowe – po jednej dla rybołowa (*Pandion haliaetus*) oraz puchacza (*Bubo bubo*). Zlokalizowano je w leśnictwie Lubosz, w pobliżu jeziora Białokosz, w oddziale 27a (puchacz) oraz 17h (rybołów).

PLB3000

- OSO
- Teren leśnictwa
- Ogólna powierzchnia administracyjna
- Na terenie o wymienionych lęgowym, oraz
- **Nie posiada**

w skład terenów

atunków ptaków
niczka w okresie

PLH300007 „Ostoja Zgierzyniecka”

- SOO
- Teren leśnictwa Lwówek
- Ogólna powierzchnia obszaru wynosi 574,8700 ha z czego 78,96 ha wchodzi w skład terenów administrowanych przez Nadleśnictwo Pniewy (rezerwat „Wielki Las”)
- Pod względem siedliskowym jest to bardzo urozmaicony teren. Znajdziemy tu zbiorowiska roślinne typowe dla jezior, łąk, torfowisk i lasów.
- **Posiada PZO** – zadania ochronne skoncentrowane głównie na zachowaniu siedlisk łąkowych (poza zarządem PGL LP)

PLH300036 „Zamorze Pniewskie”

- SOO
- Teren leśnictwa Lubosz, Wituchowo
- Ogólna powierzchnia obszaru Zamorze Pniewskie wynosi 305,34 ha z czego 186,45 ha wchodzi w skład terenów administrowanych przez Nadleśnictwo Pniewy.
- Jest to jedno z największych i dobrze zachowanych torfowisk mszarnych w Wielkopolsce, gdzie stwierdzono występowanie dwóch gatunków wymienionych w załączniku II do Dyrektywy Rady Europy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*) oraz sierpowiec błyszczący (*Drepanocladus vernicosus*).
- **Zakres PZO wpisany w PUL**, na gruntach poza zarządem PGL LP – Plan Zadań Ochronnych

PLH300036 „Zamorze Pniewskie”

- Zadania ochronne:
  - stosowanie odpowiednich składów gatunkowych upraw na siedliskach przyrodniczych,
  - wyłączenie z użytkowania cennych przyrodniczo płatów siedlisk.

Fot. A.A. Gawroński *Rosiczka*

PLH300032 „Ostoja Międzychodzko - Sierakowska”

- SOO
- Teren leśnictwa Lubosz
- Powierzchnia całkowita tego obszaru wynosi 7591,1 ha, w tym w zarządzie Nadleśnictwa Pniewy 696,30 ha położonych w leśnictwie Lubosz
- Obszar ten stanowi mozaikę wielu siedlisk, zwłaszcza różnych zespołów roślinnych z udziałem buka, grądów, lasów łęgowych oraz łęgów źródliskowych.
- **Zakres PZO wpisany w PUL**

PLH300032 „Ostoja Międzychodzko - Sierakowska”

- Zadania ochronne polegają głównie na:
  - regulacji składu gatunkowego w drzewostanach starszych klas wieku na drodze trzebieży,
  - stosowanie odpowiednich składów gatunkowych upraw na siedliskach przyrodniczych,
  - wyłączenie z użytkowania cennych przyrodniczo płatów siedlisk.

PLH3000

- SOO
- Teren leśny
- Powierzchnia administrowana
- Głównym „bytyński”, Wielkopolska runa, do której
- Zakres PZ

ży na terenie

„dusznicki” oraz
achowanych w
stych jak i roślin

PLH300051 „Grądy Bytyńskie”

- Zadania ochronne polegają głównie na:
  - regulacji składu gatunkowego w drzewostanach starszych klas wieku na drodze trzebieży,
  - stosowanie odpowiednich składów gatunkowych upraw na siedliskach przyrodniczych,
  - wyłączenie z użytkowania cennych przyrodniczo płatów siedlisk.

5. Zabezpieczenie przeciwpożarowe w lasach Nadleśnictwa Pniewy

Potrzeby w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego

II kategoria zagrożenia
pożarowego

14 punktów czerpania
wody

Drogi przeciwpożarowe

Aktualny plan działań
ratowniczych

Potrzeby w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego

Wieża obserwacyjna
Leśnictwo Wielonek
355 c

Program POŻ 2
2 nowe wieże – w
planie

Główne potrzeby:

- Środki na budowę wież oraz dojazdów pożarowych
- Poprawa łączności telefonicznej i radiowej

www.lasy.gov.pl

Fot. Monika Kubiak *Pożar w Przyborówku*

6. Określenie potrzeb wskazywania obszarów zagrożonych uszkodzeniami: na gruntach porolnych, powodowanymi przez zwierzynę łowną, owady, grzyby, jemiołę, bobry, przemysł itp.

- Podczas prac urządzeniowych należy uwzględnić zinwentaryzowane i opisane w kartach dokumentacji źródłowej wszystkie zaistniałe i stwierdzone w taksowanych drzewostanach uszkodzenia, zgodnie z obowiązującymi instrukcjami: ochrony lasu i urządzania lasu.

Fot. Monika Kubiak

1. Obszary na gruntach porolnych

Drzewostany występujące na gruntach porolnych zajmują w nadleśnictwie

powierzchnię 4248,06 ha, co stanowi 27,21 % wszystkich gruntów nadleśnictwa, w tym:

- w Obrębie Niemierzewo – 2676,46 ha,**
- w Obrębie Pniewy – 1571,60 ha.**

Taka ilość drzewostanów porolnych wiąże się między innymi z występowaniem uszkodzeń ze strony grzybów pasożytniczych, takich jak opieńkowa zgnilizna korzeni (*Almillaria sp.*) oraz huba korzeni (*Heterobasidium annosum*), których łącznie w nadleśnictwie zinwentaryzowano na powierzchni 1371,457 ha. Na wybranych powierzchniach trzebieżowych, po ocenie zagrożenia drzewostanu przez hubę korzeni, stosowano zabieg ochronny przy użyciu preparatów z zawiesiną zarodników grzyba *Phlebiopsis gigantea*

2. Uszkodzenia powodowane przez zwierzynę łowną

Szkody wyrządzane w uprawach, podrostach i wprowadzonych gatunkach II piętra są znaczące, ale gospodarczo znośne. Największe szkody odnotowywane są w kompleksie leśnictw Wielonek, Klemensowo, Ostrolesie, gdzie w 2024 zinwentaryzowano szkody na łącznej powierzchni 21,50 ha. W całym nadleśnictwie, w bieżącym dziesięcioleciu szkody od jeleniowatych wahały się w przedziale od 25-70 ha rocznie.

- W celu zmniejszenia szkód ze strony zwierząt łownych, nadleśnictwo dążyło do utrzymania stanu ilościowego zwierzyny na właściwym poziomie, poprzez ustalanie na odpowiednim poziomie rocznych planów łowieckich oraz właściwe zagospodarowanie poletek łowieckich. Grodzono uprawy, podsadzenia i odnawiane gniazda.

3. Uszkodzenia powodowane przez owady

Na terenie nadleśnictwa na dzień dzisiejszy nie występuje zagrożenie masowego pojawu szkodników pierwotnych sosny. W 2021 r., odnotowano wzmożone występowanie borecznika sosnowego na powierzchni 2161,71 ha, jednak w skutek działania organizmów pasożytniczych gradacja załamała się i obecnie nie obserwuje się większych szkód w drzewostanach sosnowych od borecznika. W obrębie Pniewy, a w szczególności w leśnictwach Kaźmierz, Klemensowo, Pniewy, Duszniki, Lubosz występuje licznie chrabąszcz majowy. Łączna powierzchnia zagrożonych powierzchni drzewostanów, uznanych jako uporczywe pędraczyska wynosi 2939,63 ha.

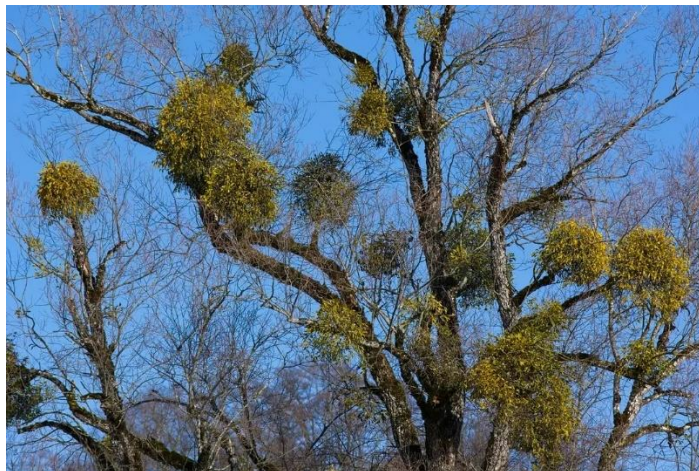
- **Na uwagę zasługuje gradacyjne występowanie kornika drukarza. W roku 2024 wykonano 11 zrębów sanitarnych związanych z jego zwalczaniem, na łącznej powierzchni 13,86 ha.**

4. Uszkodzenia powodowane przez jemiołę

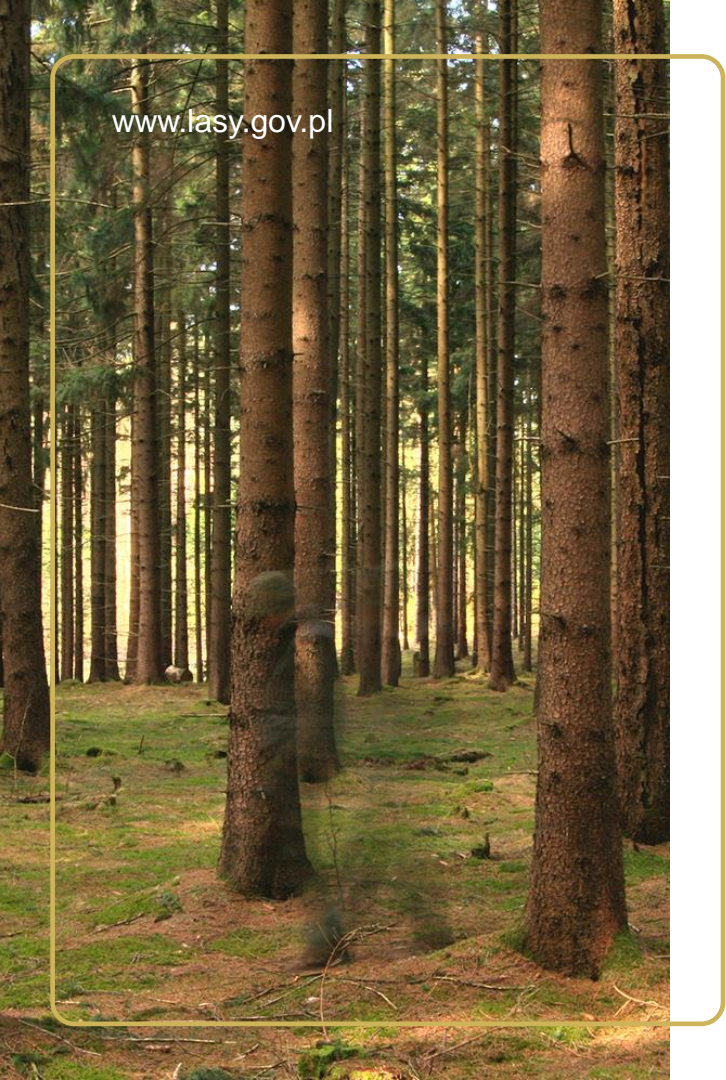
Na podstawie prowadzonej corocznie inwentaryzacji drzewostanów zasiedlonych przez jemiołę, której pojawienie w większej skali odnotowano w 2019 roku, stwierdzono 2-krotny wzrost powierzchni występowania tego półpasożyta, która obecnie wynosi ponad 80 ha.

Uszkodzenia powodowane przez bobry

W ostatnich latach nie odnotowuje się większych szkód od bobrów, a w skali całego nadleśnictwa największą ilość szkód zainwentaryzowano w 2018 roku – 10,11 ha. Od tego roku utrzymuje się tendencja malejąca. W bieżącym roku odnotowano szkody na powierzchni ha.

www.lasy.gov.pl

Dziękuję za uwagę

Nadleśnictwo Pniewy
ul. Turowska 1
62-045 Pniewy

pniewy@poznan.lasy.gov.pl
tel.: +48 61 293 64 20